

RAPORT ROCZNY EMITENTA za 2020 rok

miasto stołeczne WARSZAWA

25 czerwca 2021 roku

Spis treści

I. WSTĘP	2
I.1. Oświadczenia Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy ..	3
II. Dokonania Emitenta i perspektywy rozwoju.....	4
II.1. Wybrane dane finansowe.....	8
II.1.1. Dane ogólne.....	8
II.1.2. Dochody bieżące	9
II.1.3. Wydatki bieżące.....	11
II.1.4. Dochody majątkowe	12
II.2. Zadłużenie	13
II.2.1. Dług Emitenta	13
II.2.2. Wskaźniki zadłużenia	14
II.2.3. Prognoza długu na lata 2021-2023	15
II.3. Istotne czynniki ryzyka i zagrożenia	15
III. Rating międzynarodowy.....	19
IV. Rating krajowy.....	20
V. Sprawozdanie finansowe	20
V.1. Sprawozdanie finansowe m.st. Warszawy za 2020 rok wraz z opinią niezależnego biegłego rewidenta	20
V.2. Skonsolidowany bilans m.st. Warszawy	20
VI. Sprawozdanie z wykonania budżetu	21
VI.1. Sprawozdanie z wykonania budżetu m.st. Warszawy za rok 2020	21
VI.2. Uchwała Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie w sprawie wydania opinii o przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2020 rok ..	21
VI.3. Uchwała Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie w sprawie wydania opinii o możliwości wykupu przez m.st. Warszawa planowanych do emisji obligacji na łączną kwotę 400 mln zł	21

I. WSTĘP

Miasto stołeczne Warszawa jako emitent papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na krajowym rynku regulowanym wypełnia obowiązki informacyjne zgodnie z:

- 1) rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku (rozporządzenie MAR) oraz uchylające dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywy Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE i 2004/72/WE,
- 2) ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych,
- 3) rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków, uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim,
- 4) regulacjami obowiązującymi na giełdowym rynku równoległym prowadzonym przez GPW w Warszawie S.A. i pozagiełdowym rynku regulowanym prowadzonym przez BondSpot S.A.

I.1. Oświadczenia Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy

Miasto stołeczne Warszawa („m.st. Warszawa”, „Emitent”) zapewnia, iż zgodnie z najlepszą wiedzą, po dopełnieniu staranności w celu weryfikacji tego zapewnienia, sprawozdanie finansowe sporządzone za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2020 roku i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Emitenta oraz jego wynik finansowy.

Emitent zapewnia, iż podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania sprawozdania finansowego, został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz podmiot ten oraz niezależni biegli rewidenci, dokonujący badania tego sprawozdania, spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Wszystkie odniesienia w niniejszym dokumencie do „PLN” lub „złoty” oznaczają walutę Rzeczypospolitej Polskiej. Wszelkie odniesienia w Raporcie rocznym do przepisu prawa należy interpretować jako odniesienia do treści tego przepisu z każdorazowymi zmianami lub, w razie jego uchylecia lub utraty mocy obowiązującej, do przepisu, który go uchylił albo, który reguluje zasadniczo taką samą materię, jak przepis uchylony.

Raport roczny Emitenta za rok 2020 winien być czytany z:

- 1) jednostkowym sprawozdaniem z wykonania budżetu m.st. Warszawy za rok 2020 oraz za rok 2019,
- 2) sprawozdaniami okresowymi,
- 3) informacjami i dokumentami opublikowanymi na stronie internetowej m.st. Warszawy www.bip.warszawa.pl lub podanymi w innej formie do publicznej wiadomości.

II. Dokonania Emitenta i perspektywy rozwoju

Zgodnie z art. 37 ust. 1 pkt. 2 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 305) sprawozdanie z wykonania budżetu m.st. Warszawy zostało opublikowane na stronie Biuletynu Informacji Publicznej miasta stołecznego Warszawy pod adresem:

https://bip.warszawa.pl/Menu_przedmiotowe/budzet_polityka_finansowa_v2/wykonanie_budzetu/2020/Sprawozdanie_z_wykonania_budzetu/Kompendium/default.htm

Rada m.st. Warszawy Uchwałą nr L/1553/2021 w dniu 24 czerwca 2021 r. udzieliła Prezydentowi m.st. Warszawy absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2020 rok.

Rada m.st. Warszawy Uchwałą nr L/1551/2021 w dniu 24 czerwca 2021 r. udzieliła również wotum zaufania Prezydentowi m.st. Warszawy z tytułu rozpatrzenia Raportu o stanie miasta.

Budżet miasta stołecznego Warszawy za rok 2020 zamknął się **ujemnym wynikiem finansowym**, rozumianym jako różnica między uzyskanymi dochodami i poniesionymi wydatkami, w kwocie **1 668 mln zł**, wobec planowanego deficytu na poziomie **3 035 mln zł**.

Zrealizowane **dochody** w wysokości **18 558 mln zł** były niższe od planu o **58 mln zł** (99,7% planu). Plan dochodów został w wyniku negatywnych skutków pandemii koronawirusa SARS-Cov-2 wywołującego chorobę COVID-19 zweryfikowany i obniżony w stosunku do uchwalonego na początku roku o kwotę 1 117 mln zł bez uwzględnienia zwiększenia kwoty dotacji na realizację programu „Rodzina 500 plus” oraz dochodów z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Zrealizowane w 2020 r. dochody m.st. Warszawy, po wyeliminowaniu wpływu wyższej o 633 mln zł dotacji na realizację programu „Rodzina 500 plus” oraz wyższych o 415,5 mln zł dochodów z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, były niższe w porównaniu z 2019 r. o 3,7%, tj. o kwotę **600,2 mln zł**.

W 2020 r. m.st. Warszawa poniosła **wydatki** w wysokości **20 226 mln zł**, co oznacza wykonanie na poziomie 93,4% planu, tj. o kwotę **1 425 mln zł** poniżej planu. W stosunku do 2019 r. wydatki były wyższe o 8,1%, tj. o **1 511 mln zł**.

Wydatki bieżące zostały zrealizowane w kwocie **17 941 mln zł**, co oznacza wykonanie na poziomie 94,4% planu, tj. o kwotę **1 072 mln zł** poniżej planu. W stosunku do 2019 r. wydatki bieżące były wyższe o 9,8%, tj. o **1 601 mln zł**. Po wyeliminowaniu wpływu wyższych o 633 mln zł wydatków z tytułu realizacji programu „Rodzina 500 plus” (wzrost wydatków z 1 392 mln zł w 2019 r. do 2 025 mln zł w 2020 r.), wydatki bieżące poniesione w 2020 r. w porównaniu z 2019 r. były wyższe o 6,5%, tj. o kwotę **968 mln zł**.

Wydatki majątkowe osiągnęły kwotę **2 285 mln zł** i były niższe od planowanych o kwotę **353 mln zł** (86,6% planu). W stosunku do 2019 r. wydatki majątkowe były niższe o 3,8%, tj. o **90 mln zł**.

Zadłużenie m.st. Warszawy wg stanu na 31.12.2020 r. wyniosło 5 653 mln zł i wzrosło w stosunku do stanu na 31.12.2019 r. o **1 757 mln zł**, stanowiąc **30,5%** w relacji do dochodów ogółem.

Zrealizowane wydatki majątkowe obejmowały finansowanie inwestycji i wydatki kapitałowe, a na inwestycje realizowane na poziomie ogólnomiejskim wydatkowano środki w wysokości **1 527 mln zł**, natomiast inwestycje dzielnicowe wyniosły **711,3 mln zł**, pozostałe wydatki majątkowe - **46,5 mln zł**.

Wartość projektów inwestycyjnych współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej wyniosła **889,3 mln zł**. Dofinansowanie unijne do projektów inwestycyjnych w 2020 r. wyniosło **513,7 mln zł**.

Największe wydatki majątkowe poniesione w 2020 roku:

850,1 mln zł	Projekt i budowa II linii metra
83,3 mln zł	Budowa Szpitala Południowego
56,7 mln zł	Budowa Muzeum Sztuki Nowoczesnej
37,8 mln zł	Budowa szkoły podstawowej wraz z infrastrukturą przy ul. Oś Królewska
37,1 mln zł	Budowa szkoły podstawowej w rejonie ul. Ruskowy Bród i ul. Verdiego
35,7 mln zł	Budowa kompleksu oświatowego przy ul. Zaruby wraz z infrastrukturą komunikacyjną
33,5 mln zł	Budowa zespołu szkolno-przedszkolnego przy ul. Gilarskiej
31,0 mln zł	Budowa linii tramwajowej na Tarchomin i układu drogowego ul. Światowida i Projektowanej - prace przygotowawcze i pozyskanie nieruchomości oraz budowa układu drogowego
29,2 mln zł	Przebudowa ul. Wał Miedzeszyński na odc. od ronda z ul. Trakt Lubelski do węzła z planowaną trasą ekspresową S2
26,1 mln zł	Rozbudowa ul. Wybrzeże Helskie wraz z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym
24,5 mln zł	Budowa zespołu szkolno-przedszkolnego w rejonie ul. Nowaka - Jeziorańskiego
22,5 mln zł	Rewitalizacja Ośrodka Hutnik przy ul. Marymonckiej 42 - część 2
22,3 mln zł	Budowa szkoły podstawowej w rejonie ul. Jana Kazimierza
20,9 mln zł	Budowa zespołu szkolno-przedszkolnego przy ul. Anny German
20,7 mln zł	Budowa Centrum Kulturalno-Edukacyjnego

Perspektywy rozwoju m.st. Warszawy w najbliższym czasie zostały określone w budżecie na rok 2021 przyjętym uchwałą Rady m.st. Warszawy Nr XLII/1280/2020 z dnia 10 grudnia 2020 r. ze zm.

Planowane do poniesienia w 2021 roku wydatki inwestycyjne obejmują m.in.:

951,6 mln zł	Projekt i budowa II linii metra
123,4 mln zł	Budowa Szpitala Południowego
100,0 mln zł	Dokapitalizowanie spółki Tramwaje Warszawskie Sp. z o.o.
90,0 mln zł	Budowa Muzeum Sztuki Nowoczesnej

51,0 mln zł	Modernizacja kotłowni ¹
50,0 mln zł	Wniesienie wkładów do spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Realizacji Inwestycji Sp. z o.o. w związku z realizacją zadania "Modernizacja i rozbudowa Szpitala Bielańskiego"
48,4 mln zł	Rozbudowa ul. Wybrzeże Helskie wraz z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym
35,3 mln zł	Budowa zespołu szkolno-przedszkolnego w rejonie ul. Nowaka - Jeziorańskiego
33,5 mln zł	Pozyskanie nieruchomości pod inwestycje drogowe
33,2 mln zł	Budowa kolektora tłocznego dla celów odprowadzania wód opadowych i roztopowych z południowych Dzielnic m.st. Warszawy
31,9 mln zł	Modernizacja ciągu ulic Marsa - Żołnierska odc. węzeł Marsa - granica miasta
29,1 mln zł	Budowa linii tramwajowej na Tarchomin i układu drogowego ul. Światowida i Projektowanej - prace przygotowawcze i pozyskanie nieruchomości oraz budowa układu drogowego
24,9 mln zł	Płatność z tytułu refundacji wydatków na zakup taboru na potrzeby projektu "Budowa II linii metra, wraz z infrastrukturą towarzyszącą i zakupem taboru - etap II"
24,9 mln zł	Rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 341 przy ul. Oławskiej 3
23,0 mln zł	Budowa zespołu szkolno-przedszkolnego przy ul. Anny German.

Czynnikiem o zasadniczym znaczeniu dla perspektyw rozwojowych m.st. Warszawy jest rozwój sytuacji gospodarczej w kraju i na świecie zdeterminowany uwarunkowaniami związanymi z pandemią koronawirusa SARS-Cov-2. W celu przeciwdziałania jej skutkom, w drodze rządowych decyzji administracyjnych, na życie społeczne i gospodarcze został nałożony szereg ograniczeń i obostrzeń. Restrykcje w prowadzeniu działalności gospodarczej, znajdujące odzwierciedlenie w obniżonym poziomie PKB, powodują pogorszenie kondycji podatników, w rezultacie prowadząc do ubytku dochodów m.st. Warszawy. Zaistniała sytuacja społeczno-gospodarcza wpływa na realizację budżetu m.st. Warszawy ograniczając dochody przy jednoczesnym wzroście wydatków związanych z przeciwdziałaniem skutkom SARS-Cov-2.

Na ekonomiczne skutki pandemii nałożyło się systemowe ograniczenie dochodów budżetowych w latach 2018-2019 związane z obniżeniem stawki podatku dochodowego od osób fizycznych z 18% do 17%, podwyższeniem kosztów uzyskania przychodu oraz zwolnieniem z podatku osób w wieku poniżej 26 roku życia, co ograniczyło dochody m.st. Warszawy w ujęciu rocznym o kwotę 800 mln zł.

Ponadto, na skutek zmian prawnych dotyczących przekształcania prawa użytkowania wieczystego gruntów przeznaczonych na cele mieszkaniowe w prawo własności, przy bonifikatach sięgających 98% i 99% opłaty przekształceniowej, ubytek dochodów m.st. Warszawy z opłat za użytkowanie wieczyste gruntów sięga corocznie kwoty 330 mln zł.

Finansowanie programu inwestycyjnego m.st. Warszawa zamierza wesprzeć środkami dłużnymi. W Wieloletniej Prognozie Finansowej w perspektywie 2030 roku zaplanowano pozyskanie finansowania zewnętrznego do poziomu 9 mld zł przy jednoczesnej spłacie zaciągniętego długu na

¹ Celem programu jest ograniczenie niskiej emisji i poprawa jakości powietrza. Zaplanowane środki przeznacza się na dofinansowanie działań w zakresie modernizacji kotłowni.

poziomie 5 mld zł. Przewidywany dług w ujęciu netto w całym okresie programu kredytowego do 2030 r. wzrośnie o 4 mld zł.

Mając na względzie potencjalne zagrożenia dla realizacji dochodów budżetowych nadal respektowana będzie wewnętrzna reguła utrzymywania stanu zadłużenia poniżej progu 50% w relacji do dochodów ogółem.

Reguła indywidualnego limitu obsługi długu, zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych, co do zasady uzależniająca potencjał obsługi długu od historycznych wartości nadwyżki dochodów bieżących nad wydatkami bieżącymi, dla roku 2021 wg. stanu na dzień 13 maja 2021 r. wyznacza limit obsługi długu Emitenta na poziomie 8,2%, natomiast jego wykorzystanie zgodnie z budżetem na 2021 r. zaplanowane było na poziomie 4,4%.

Przewidziane do pozyskania w roku 2021 finansowanie będą stanowiły kredyty z Europejskiego Banku Inwestycyjnego i Banku Rozwoju Rady Europy. Spłata kredytów zaciągniętych w bieżącym roku, z uwzględnieniem pięcioletniej karencji w spłacie kapitału, nastąpi w latach 2041-2046. W ramach finansowania zewnętrznego uwzględniono kontynuację dofinansowania w formie pożyczki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej do modernizacji oświetlenia ulicznego w ramach programu „SOWA – oświetlenie zewnętrzne” do kwoty 10 mln zł. Spłata pożyczki planowana jest do roku 2026.

Ważnym czynnikiem ograniczającym potencjał wydatkowy m.st. Warszawy jest mechanizm systemu wyrównawczego, tzw. Janosikowego. Pomimo spadku dochodów budżetowych w latach 2020-2021, kwota wpłaty m.st. Warszawy do budżetu państwa na rzecz subwencji ogólnej w części równoważącej (Janosikowego) wzrośnie w 2021 r. o 85 mln zł do kwoty 1,3 mld zł.

W obliczu istotnego obniżenia dochodów budżetowych Emitenta związanych ze zmianami legislacyjnymi, prognozowanym stanem koniunktury gospodarczej powiązanych z sytuacją epidemiczną, z uwagi na wzrostu wpłat na rzecz tzw. Janosikowego oraz przy konieczności respektowania ustawowych reguł limitujących wydatki bieżące i obciążenia związane z obsługą długu, w najbliższej perspektywie m.st. Warszawa przewiduje dysponować znacząco ograniczonym potencjałem wzrostu finansowania realizowanych zadań.

Na rok 2021 założono uzyskanie dochodów w kwocie 20 566 mln zł, co oznacza wzrost w stosunku do planowanych na 2020 r. o 10,8%, planowane wydatki bieżące wyniosą 18 821 mln zł, co oznacza nominalny spadek względem planowanych na 2020 r. o 1,0%. Budżet m.st. Warszawy zaplanowany na rok 2021 zamknie się deficytem w wysokości 1 065 mln zł sfinansowanym tzw. wolnymi środkami oraz niewykorzystanymi środkami pieniężnymi na rachunku bieżącym budżetu.

M.st. Warszawa podejmuje nadal działania przyjęte w ubiegłym roku mające na celu złagodzenie negatywnych skutków ograniczenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorstw na terenie Miasta oraz jego mieszkańców dotyczące w szczególności ulg i prolongaty terminów w płatnościach cywilnoprawnych, opłatach, podatkach lokalnych, i in.

SYTUACJA FINANSOWA EMITENTA

II.1. Wybrane dane finansowe

Prezentowane wykonanie za rok 2020 zgodne jest ze Sprawozdaniem z wykonania budżetu m.st. Warszawy za 2020 r. zaopiniowanym pozytywnie przez Regionalną Izbę Obrachunkową.

II.1.1. Dane ogólne

TAB. 1. DANE OGÓLNE W LATACH 2019 i 2020 [w mln zł/EUR]**

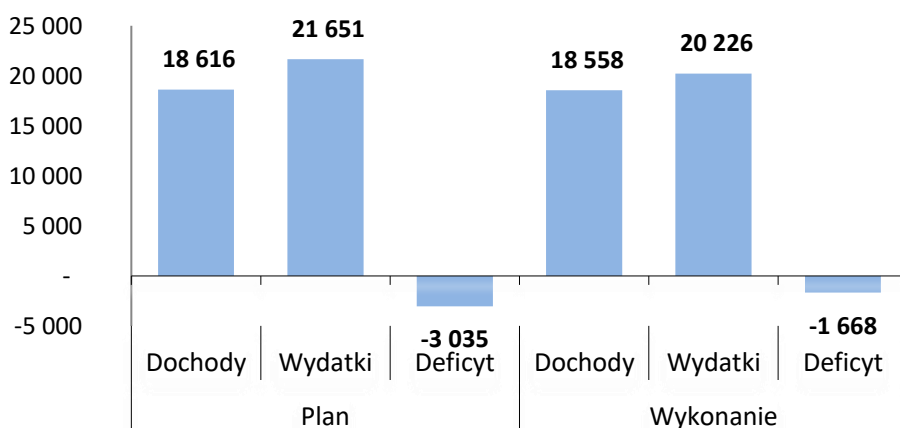
Lp.	Wyszczególnienie	2019		2020		Dynamika 2020/2019
		mln zł	mln EUR*	mln zł	mln EUR*	% w zł
A	DOCHODY OGÓŁEM	18 109,4	4 252,5	18 557,7	4 021,3	102,5
A.1	DOCHODY BIEŻĄCE	17 432,3	4 093,5	17 755,8	3 847,6	101,9
A.2	DOCHODY MAJĄTKOWE	677,1	159,0	801,9	173,8	118,4
B	WYDATKI OGÓŁEM	18 715,0	4 394,7	20 226,2	4 382,9	108,1
B.1	WYDATKI BIEŻĄCE	16 340,0	3 837,0	17 941,0	3 887,7	109,8
B.1.1	KOSZT OBSŁUGI ZADŁUŻENIA	180,8	42,5	148,8	32,3	82,3
B.2	WYDATKI MAJĄTKOWE	2 375,0	557,7	2 285,2	495,2	96,2
C	NADWYŻKA/DEFICYT [A - B]	-605,6	-142,2	-1 668,5	-361,5	275,5
D	WYNIK BIEŻĄCY [A.1 - B.1]	1 092,3	256,5	-185,2	-40,1	-17,0
E	WYNIK MAJĄTKOWY [A.2 - B.2]	-1 697,9	-398,7	-1 483,3	-321,4	87,4
F	PRZYCHODY OGÓŁEM	3 741,1	878,5	4 805,6	1 041,3	128,5
G	ROZCHODY OGÓŁEM	673,8	158,2	593,5	128,6	88,1
H	WYNIK BUDŻETU	2 461,7	578,1	2 543,7	551,2	103,3

* Do obliczeń wartości podanych w EUR przyjęto kursy walut na dzień 31.12.2019 (1 EUR = 4,2585 PLN) i na dzień 31.12.2020 (1 EUR = 4,6148 PLN)

**Dane po korekcie z dnia 04.05.2021 r.

Dane w zakresie wykonania rozchodów zgodne są ze sprawozdaniem Rb NDS po korekcie z dn. 4.05.2021 r.

WYK. 1. PLANOWANE I WYKONANE DOCHODY, WYDATKI, DEFICYT BUDŻETOWY M.ST. WARSZAWY W 2020 ROKU [w mln zł]

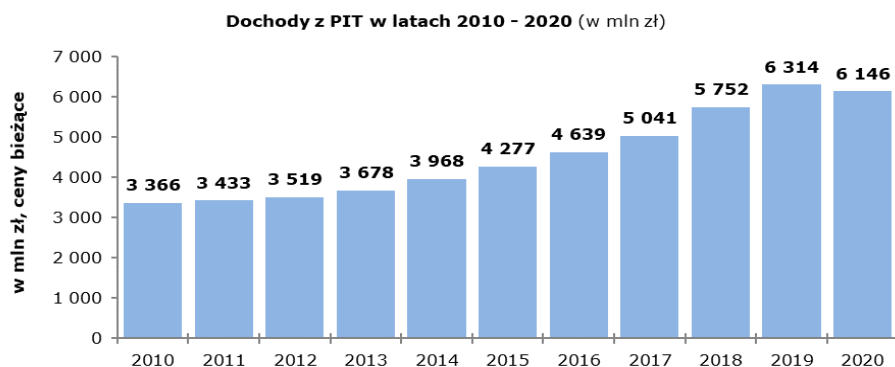
II.1.2. Dochody bieżące

TAB. 2. DOCHODY BIEŻĄCE W LATACH 2019 - 2020 [w mln zł/ EUR]

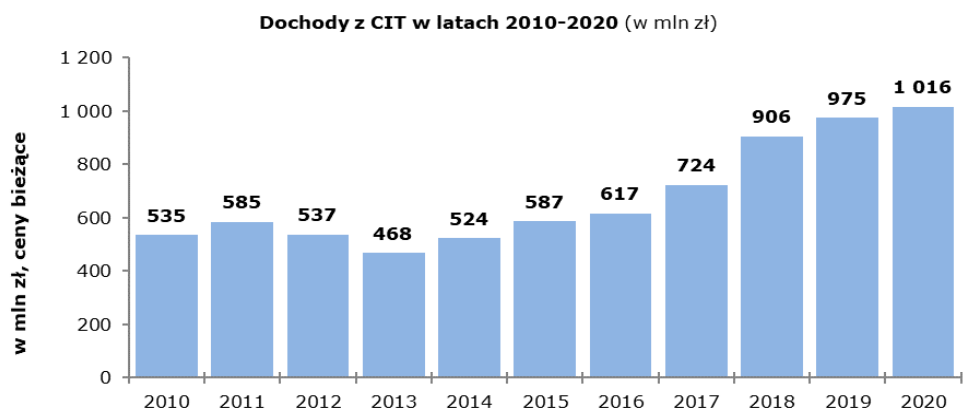
Wyszczególnienie	2019		2020		Dynamika 2020/2019
	mln zł	mln EUR*	mln zł	mln EUR*	% w zł
DOCHODY BIEŻĄCE RAZEM	17 432,3	4 093,5	17 755,8	3 847,6	101,9
DOCHODY WŁASNE	13 006,7	3 054,3	12 415,5	2 690,4	95,5
Podatki i opłaty ogółem	1 296,0	304,3	1 223,5	265,1	94,4
Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	7 288,9	1 711,6	7 161,5	1 551,9	98,3
Dochody z mienia	1 143,4	268,5	807,3	174,9	70,6
Sprzedaż biletów komunikacji miejskiej	906,4	212,8	578,9	125,4	63,9
Pozostałe	2 372,0	557,0	2 644,3	573,0	111,5
TRANSFERY	4 425,7	1 039,3	5 340,4	1 157,2	120,7
Subwencja ogólna	2 261,5	531,1	2 534,3	549,2	112,1
Dotacje celowe z budżetu państwa	2 116,1	496,9	2 749,3	595,8	129,9
Pozostałe w tym środki z UE	48,0	11,3	56,7	12,3	118,1

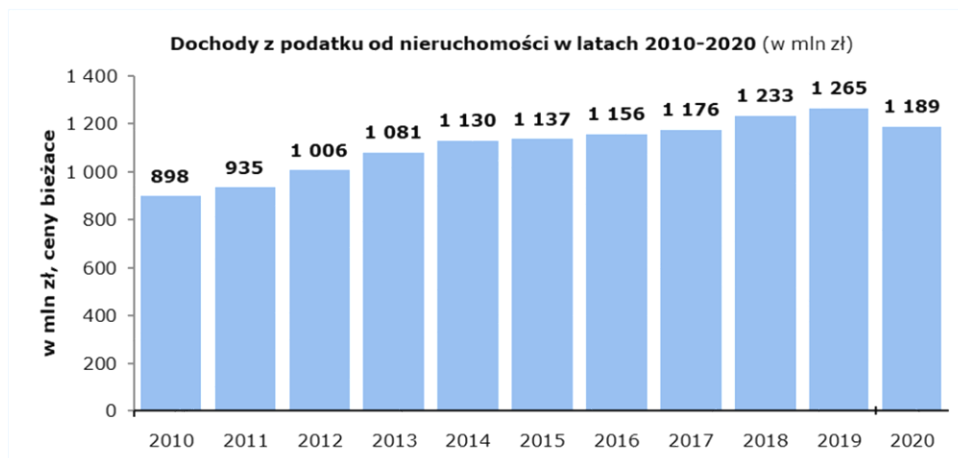
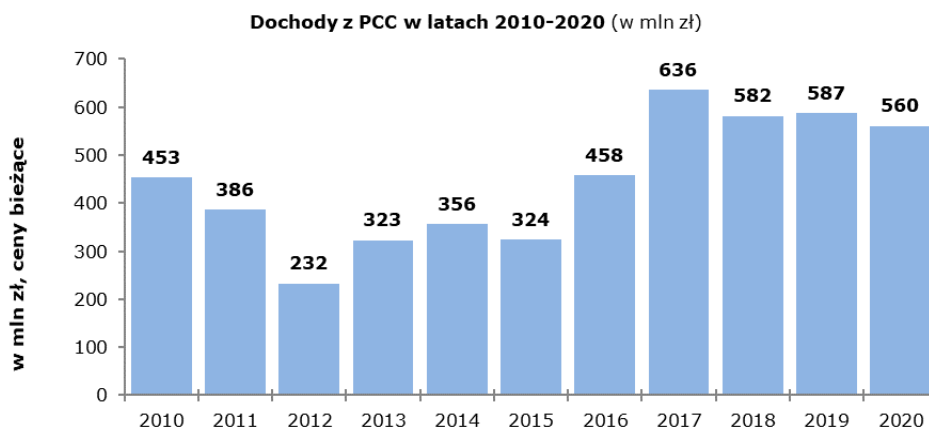
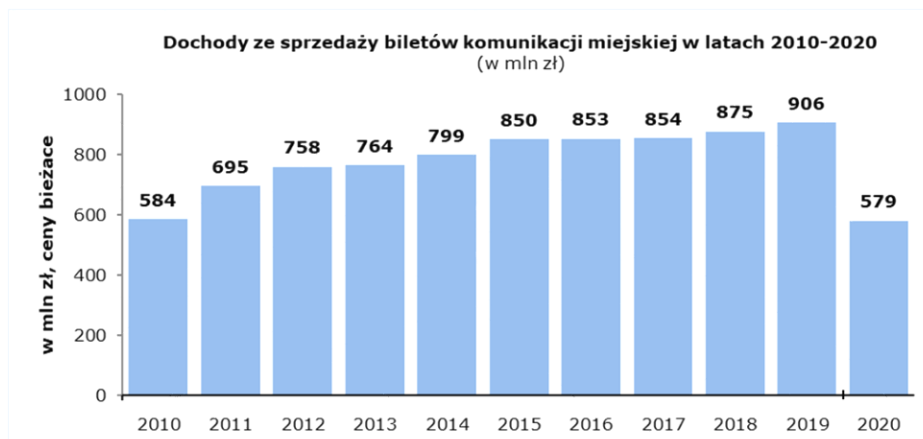
*Do obliczeń wartości podanych w EUR przyjęto kursy walut na dzień 31.12.2019 (1 EUR = 4,2585 PLN) i 31.12.2020 (1 EUR = 4,6148 PLN)

WYK. 2. DOCHODY M.ST. WARSZAWY Z PIT W LATACH 2010 – 2020 [w mln zł]

WYK. 3. DOCHODY M.ST. WARSZAWY Z CIT W LATACH 2010 – 2020 [w mln zł]

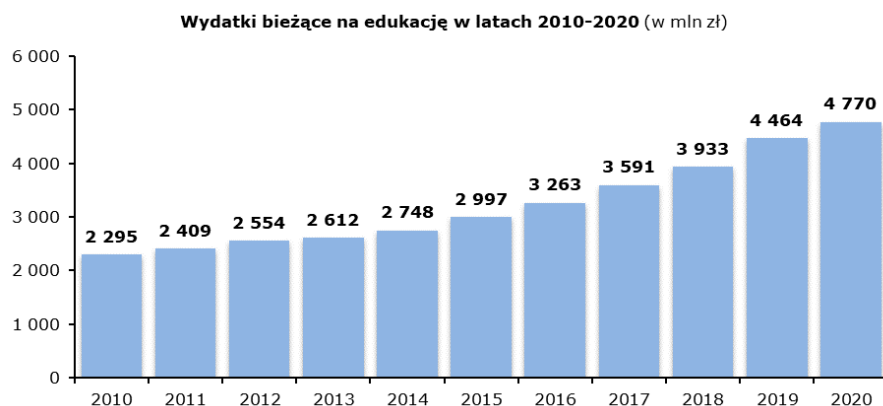
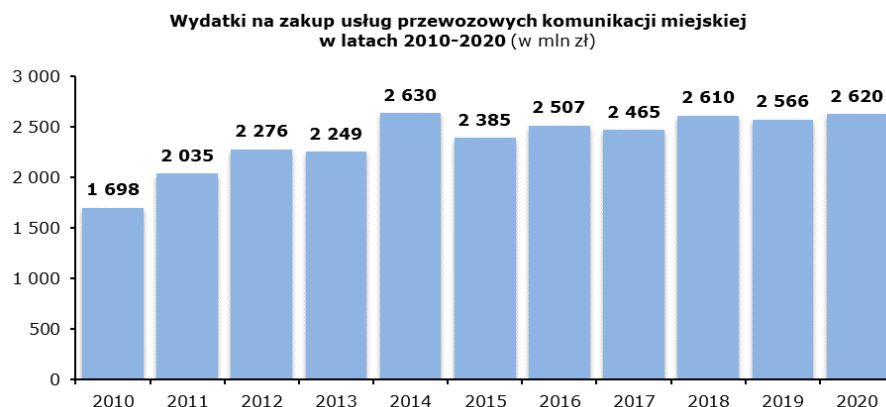

WYK. 4. DOCHODY M.ST. WARSZAWY Z PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI W LATACH 2010 – 2020 [w mln zł]**WYK. 5. DOCHODY M.ST. WARSZAWY Z PCC W LATACH 2010 – 2020 [w mln zł]****WYK. 6. DOCHODY M.ST. WARSZAWY ZE SPRZEDAŻY BILETÓW KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ W LATACH 2010 – 2020 [w mln zł]**

II.1.3. Wydatki bieżące**TAB. 3. WYDATKI BIEŻĄCE WG RODZAJU W LATACH 2019 - 2020 [w mln zł/ EUR]**

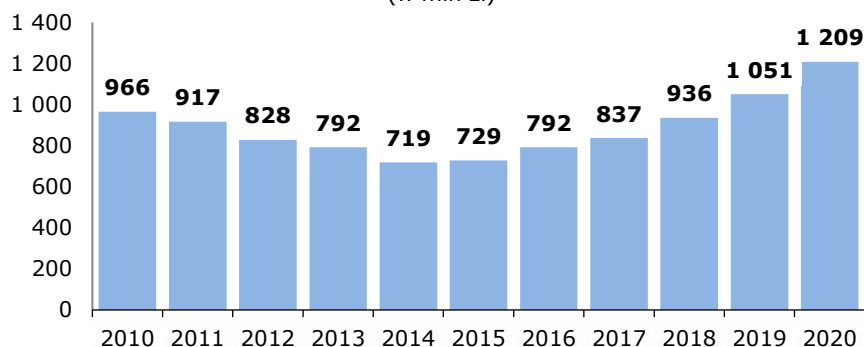
Wyszczególnienie	2019		2020		Dynamika 2020/2019
	mln zł	mln EUR*	mln zł	mln EUR*	% w zł
Wydatki bieżące, w tym:	16 340,0	3 837,0	17 941,0	3 887,7	109,8
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	5 223,0	1 226,5	5 556,4	1 204,0	106,4
Wydatki związane z realizacją zadań statutowych	6 473,3	1 520,1	6 822,3	1 478,4	105,4
Dotacje na zadania bieżące	2 521,4	592,1	2 840,9	615,6	112,7
w tym: wpłata na część równoważącą subwencji ogólnej	1 051,3	246,9	1 208,8	261,9	115,0
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	1 895,5	445,1	2 528,6	547,9	133,4
Wydatki na programy finansowane z UE	45,9	10,8	43,9	9,5	95,6
Koszt obsługi długu	180,8	42,5	148,8	32,2	82,3
Poręczenia i gwarancje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

*Do obliczeń wartości podanych w EUR przyjęto kursy walut na dzień 31.12.2019 (1 EUR = 4,2585 PLN) i na dzień 31.12.2020 (1 EUR = 4,6148 PLN)

WYK. 7. WYDATKI BIEŻĄCE M.ST. WARSZAWY NA EDUKACJĘ W LATACH 2010–2020 [w mln zł]**WYK. 8. WYDATKI M.ST. WARSZAWY NA ZAKUP USŁUG PRZEWOZOWYCH KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ W LATACH 2010 – 2020 [w mln zł]**

WYK. 9. WPLĄTY M.ST. WARSZAWY DO BUDŻETU PAŃSTWA NA RZECZ SUBWENCJI OGÓLNEJ W CZĘŚCI RÓWNOWAŻĄCEJ (TZW. JANOSIKOWE) W LATACH 2010-2020

Wpłaty m.st. Warszawy do budżetu państwa na rzecz subwencji ogólnej w części równoważącej (tzw. janosikowe)
(w mln zł)

II.1.4. Dochody majątkowe

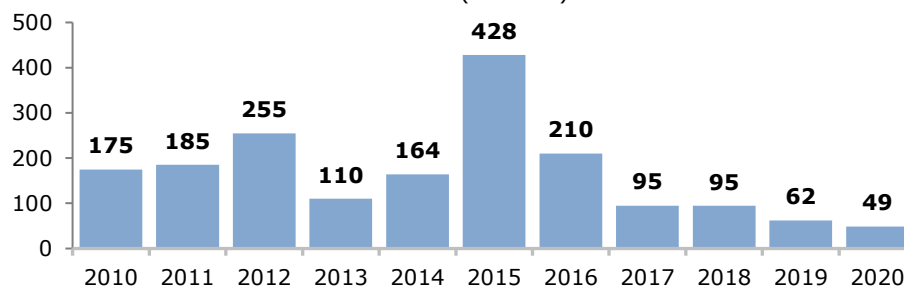
TAB. 4. DOCHODY MAJĄTKOWE W LATACH 2019 - 2020 [w mln zł/ EUR]

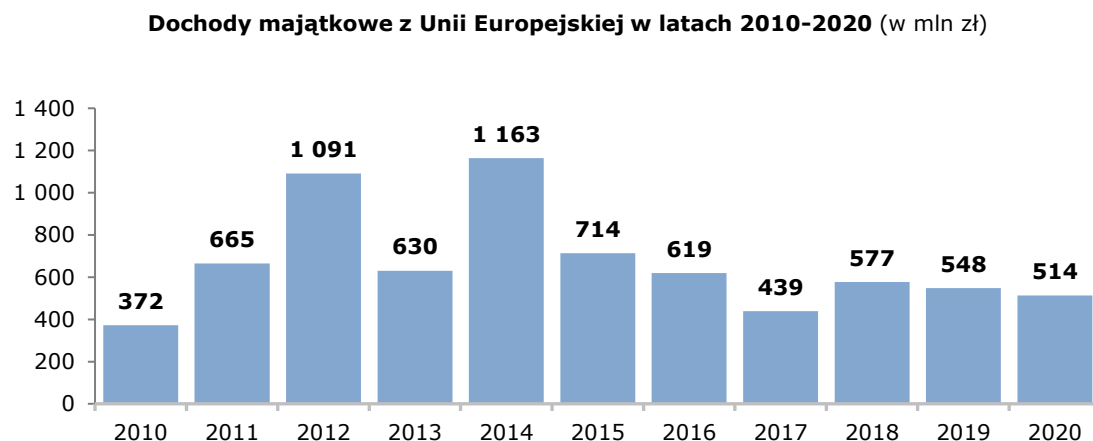
Wyszczególnienie	2019		2020		Dynamika 2020/2019 % w zł
	mln zł	mln EUR*	mln zł	mln EUR*	
Dochody majątkowe razem	677,1	159,0	801,9	173,8	118,4
Dochody własne	104,8	24,6	159,3	34,5	152,0
Wpływ ze sprzedaży lokali i nieruchomości	62,2	14,6	48,6	10,5	78,1
Zbycie praw majątkowych - sprzedaż udziałów w spółkach	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Wpływy z przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	38,2	9,0	109,4	23,7	286,4
Pozostałe	4,4	1,0	1,3	0,3	29,5
Transfery	572,3	134,4	642,6	139,2	112,3
Środki na dofinansowanie projektów realizowanych w ramach programów UE	547,6	128,6	513,5	111,3	93,8
Dotacje celowe z budżetu państwa otrzymane na inwestycje	4,7	1,1	5,5	1,2	117,0
Pozostałe	20,0	4,7	123,6	26,8	618,0

*Do obliczeń wartości podanych w EUR przyjęto kursy walut na dzień 31.12.2019 (1 EUR = 4,2585 PLN) i na dzień 31.12.2020 (1 EUR = 4,6148 PLN)

WYK. 10. DOCHODY M.ST. WARSZAWY ZE SPRZEDAŻY LOKALI I NIERUCHOMOŚCI W LATACH 2010 – 2020 [w mln zł]

Dochody ze sprzedaży nieruchomości i lokali w latach 2010-2020 (w mln zł)

WYK. 11. DOCHODY MAJĄTKOWE M.ST. WARSZAWY Z UNII EUROPEJSKIEJ W LATACH 2010 – 2020 [mln zł]**II.2. Zadłużenie**

Rozchody Emitenta z tytułu spłaty zobowiązań w 2020 r. wyniosły łącznie 593,4 mln zł i obejmowały przedterminowy częściowy odkup wyemitowanych w 2010 r. 12-letnich obligacji WAW0922 o wartości 147,8 mln zł oraz raty kapitałowe od zaciągniętych kredytów.

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. zobowiązania m.st. Warszawy wyniosły **5 652,8 mln zł**, z czego kredyty i pożyczki stanowiły kwotę 4 399,9 mln zł, obligacje krajowe 1 251,6 mln zł, różnicę stanowiły zobowiązania wymagalne.

II.2.1. Dług Emitenta**TAB. 5. TABELA SYNTETYCZNA ZADŁUŻENIA W LATACH 2019 - 2020 [w mln zł/ EUR]****

Wyszczególnienie	2019		2020		Dynamika 2020/2019
	mln zł	mln EUR*	mln zł	mln EUR*	w % w zł
Stan na początku roku (plan)	3 895,2	914,7	4 636,0	1 004,6	119,0
Stan na koniec roku	3 895,7	914,8	5 652,8	1 224,9	145,1
Przychody z tytułu finansowania	0,0	0,0	2 344,1	508,0	-
Zaciągnięte kredyty i pożyczki	0,0	0,0	1 944,1	421,3	-
Emisja obligacji	0,0	0,0	400,0	86,7	-
Spłata zobowiązań	673,8	158,2	593,4	128,6	88,1
Spłata rat kapitałowych z tytułu kredytów i pożyczek	73,8	17,3	445,6	96,6	603,8
Wykup obligacji	600,0	140,9	147,8	32,0	24,6
Różnice kursowe/zobowiązania wymagalne	0,3	0,1	1,3	0,3	433,3

*Do obliczeń wartości podanych w EUR przyjęto kursy walut na dzień 31.12.2019 (1 EUR = 4,2585 PLN) i na dzień 31.12.2020 (1 EUR = 4,6148 PLN)

**Dane dot. spłaty zobowiązań po korekcie z dnia 04.05.2021 r.

Według stanu na koniec 2020 r. zobowiązania z tytułu kredytów obejmowały umowy z międzynarodowymi instytucjami finansowymi BRRE i EBI. M.st. Warszawa posiada dwa programy emisji obligacji: ustanowiony w 2020 r. (aktualizacja Programu z 2009 r.) - Program Emisji Obligacji na rynku krajowym na kwotę do 3 mld PLN oraz program EMTN na kwotę do 1,3 mld EUR. W 2020 r. wyemitowano dwie serie obligacji na rynku krajowym.

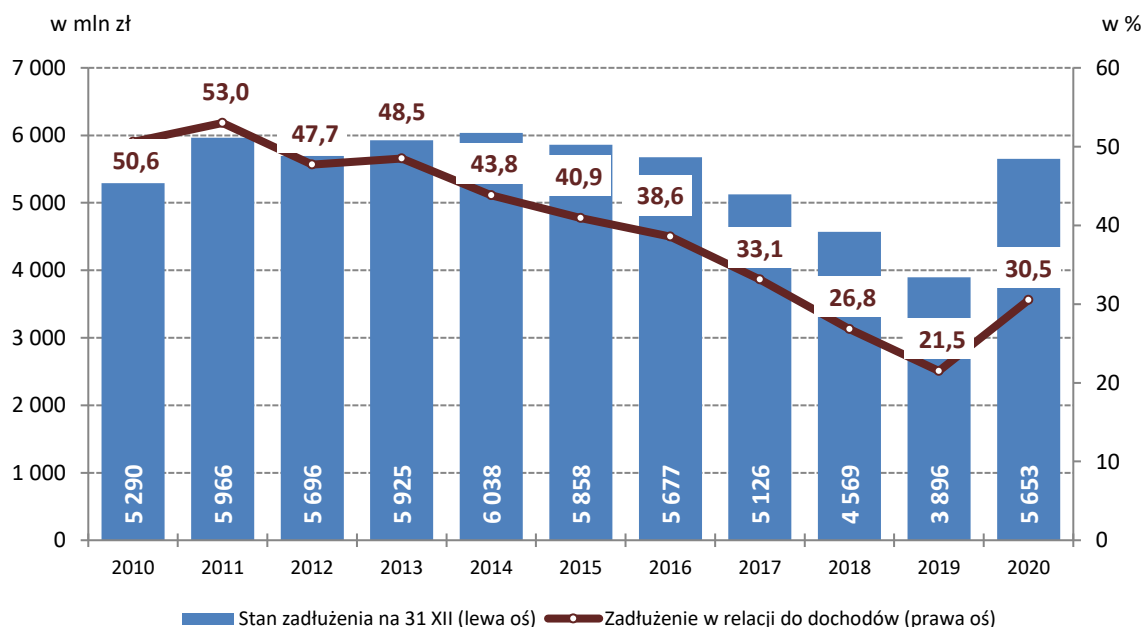
II.2.2. Wskaźniki zadłużenia

TAB. 6. WSKAŹNIK ZADŁUŻENIA W LATACH 2017 – 2020 [w %]

Wskaźnik	2017	2018	2019	2020
	wykonanie			
	%			
Wzrost zadłużenia ogółem (r/r)	-9,7	-10,9	-14,7	45,1
Udział zadłużenia w walutach obcych	0,1	0	0	4,6
Zadłużenie ogółem/Dochody ogółem	33,1	26,8	21,5	30,5
Zadłużenie ogółem/Dochody bieżące	34,4	28,0	22,3	31,8
Zadłużenie ogółem/Nadwyżka operacyjna*	3,3	2,4	3,6	-30,5
Obsługa zadłużenia/Dochody ogółem	5,0	4,5	4,7	4,0
Obsługa zadłużenia/Dochody bieżące	5,2	4,7	4,9	4,2
Odsetki/dochody bieżące	1,5	1,3	1,0	0,8

* wartość nominalna

WYK. 12. STAN ZADŁUŻENIA NA KONIEC ROKU I RELACJA ZADŁUŻENIA DO DOCHODÓW W LATACH 2010 – 2020 [w mln zł w %]

II.2.3. Prognoza długu na lata 2021-2023

Prezentowane dane są zgodne ze zmianami w Wieloletniej Prognozie Finansowej m.st. Warszawy na lata 2021-2050 oraz budżecie na rok 2021 wprowadzonymi w dniu 13 maja 2021 r. uchwałami Rady m.st. Warszawy nr XLVIII/1479/2021; XLVIII/1480/2021.

Limit obsługi zadłużenia obliczony zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych przedstawiony został wg stanu prawnego na dn. 13 maja 2021 r.

TAB. 7. PROGNOZA DŁUGU NA LATA 2020- 2023 [w mln zł]

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
	wykonanie	prognoza		
	w mln zł			
Dochody ogółem	18 557,7	20 096,8	20 729,3	21 037,4
Wydatki ogółem	20 226,2	22 131,2	22 282,2	22 929,8
w tym koszty obsługi zadłużenia	148,8	181,6	186,0	189,6
Deficyt/Nadwyżka	-1 668,5	-2 034,4	-1 553,0	-1 892,3
Przychody zwrotne	2 344,1	934,7	1 349,3	2 108,2
Splaty rat kapitałowych	593,5	550,2	399,1	215,9
Zadłużenie ogółem	5 652,8	6 036,0	6 986,2	8 878,5
Wskaźnik zadłużenia*	30,5%	30,0%	33,7%	42,2%
Limit obsługi zadłużenia (z uwzgl. wyłączeń)*	12,6%	8,2%	4,4%	3,8%
Wskaźnik obsługi zadłużenia (z uwzgl. wyłączeń)*	4,9%	4,4%	3,2%	2,1%

* Wskaźnik/limit obsługi zadłużenia obliczony zg. z art. 243 ustawy o finansach publicznych z uwzgl. ustawowych wyłączeń wg stanu prawnego obowiązującego na dn. 13 maja 2021 r.

II.3. Istotne czynniki ryzyka i zagrożenia

Na etapie planowania budżetu i opracowywania Wieloletniej Prognozy Finansowej m.st. Warszawy identyfikowane są ryzyka, które mogą wpłynąć negatywnie na przyjęte wartości. Do najważniejszych zidentyfikowanych ryzyk finansowych należy zaliczyć:

- ryzyko spadku dochodów Miasta w następstwie działań związanych z COVID-19 spowodowane ograniczeniem aktywności gospodarczej. Dotyczyć to może w szczególności wpływów z tytułu udziałów w podatkach dochodowych od osób fizycznych i prawnych oraz podatku od czynności cywilnoprawnych mających 40% udział w dochodach Miasta,
- ryzyko nieotrzymania lub uzyskania z opóźnieniem funduszy z UE przeznaczonych na współfinansowanie zadań inwestycyjnych w ramach projektów unijnych,
- ryzyko stopy procentowej, mogące wpłynąć na zwiększenie obciążeń budżetu wydatkami związanymi z obsługą zadłużenia,

- ryzyko wzrostu kosztu pozyskiwania kapitału na krajowym i zagranicznych rynkach finansowych, mogące wpłynąć na zwiększenie obciążeń budżetu wydatkami związanymi z obsługą zadłużenia,
- ryzyko długotrwałego spadku wartości PLN, mogące skutkować konsekwencjami opisanymi w poprzednim punkcie oraz zarówno w krótkim, jaki i w długim okresie ewentualnym zwiększeniem kosztów prowadzonych inwestycji,
- ryzyko zmiany przepisów prawnych, mogące wpłynąć na ograniczenie dochodów jednostek samorządu terytorialnego lub nałożenie na JST dodatkowych zadań bez zwiększenia dochodów,
- ryzyko wystąpienia katastrof naturalnych, mogących wpłynąć na zwiększenie wydatków związanych z koniecznością przedsięwzięcia nadzwyczajnych działań oraz z bezpośrednimi skutkami oddziaływania zdarzeń o charakterze katastroficznym.

Należy zaznaczyć, że ryzyka mogą jednocześnie tworzyć szanse, na przykład pogorszenie się sytuacji gospodarczej może oznaczać wzrost konkurencji i tym samym w niektórych obszarach spadek kosztów realizacji inwestycji.

Stopień zabezpieczenia m.st. Warszawy przed ryzykiem w latach 2018-2020 przedstawia tabela 8.

Tabela 8 Stopień realizacji zabezpieczenia m.st. Warszawy przed ryzykiem w latach 2018 – 2020

Ryzyka	Stopień realizacji *	Sposób realizacji	Miara	Wartość		
				2018	2019	2020
Ryzyko refinansowania	Zadawalający	<ul style="list-style-type: none"> • Optymalna struktura zadłużenia w ramach mix financing, co oznacza dywersyfikację ryzyka źródeł finansowania i terminów spłat; • Zakładana struktura zadłużenia: <ul style="list-style-type: none"> a) zróżnicowanie portfela długu, zawierającego obligacje, pożyczki i kredyty, b) możliwie najdłuższy średni termin zapadalności długu wyznaczonego wskaźnikiem ATM²; • Średnia zapadalność długu w 2020 r. wzrosła - w 2020 r. zaciągnięto długoterminowe kredyty w EBI i BRRE, pożyczkę w NFOŚiGW³, wyemitowano obligacje 8- i 10-letnie oraz odkupiono przed terminem obligacje zapadające w 2022 r.; 	Średnia zapadalność długu (w latach)			
			- kraj	2,5	2,6	3,8
			- zagranica	8,3	7,6	11,2
			- razem	6,3	6,3	9,6
			Zadłużenie z tyt. emisji obligacji	35,0%	26,0%	22,1%
			Zadłużenie z tyt. kredytów i pożyczek	65,0%	74,0%	77,9%

² ATM – Średnia zapadalność długu. Wskaźnik ten określa ryzyko refinansowania długu. Średnia zapadalność to wyrażona w latach średnia długość okresu, po którym zaciągnięty dług zostanie całkowicie spłacony.

³ Europejski Bank Inwestycyjny, Bank Rozwoju Rady Europy, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

		<ul style="list-style-type: none"> W latach 2018-2020 zadłużenie z tyt. kredytów i pożyczek w ogólnym zadłużeniu wzrosło; Z uwagi na sytuację nadzwyczajną spowodowaną pandemią Covid-19, wydatki bieżące w 2020 r. przewyższyły dochody bieżące. Z tego powodu wskaźnik spłaty zadłużenia w 2020 r. jest ujemny. Zakłada się, że sytuacja ta jest przejściowa i w kolejnych latach wskaźnik obsługi zadłużenia powróci do bezpiecznego poziomu. 	Wskaźnik spłaty zadłużenia (w latach) ⁴	2,5	3,6	-
Ryzyko kursowe	Wysoki	<ul style="list-style-type: none"> Preferowane jest zaciąganie zobowiązań w walucie polskiej, zadłużanie w walucie obcej ograniczone do poziomu 25% całego zadłużenia. Zaciąganie zadłużenia w walucie obcej dokonywane jest tylko w euro (w grudniu 2020 r. Warszawa zaciągnęła kredyt walutowy w EBI na kwotę 56 mln euro); Udział zobowiązań w walutach obcych w 2020 r. wynosił 4,6%; 	zadłużenie w walucie krajowej	100,0%	100,0%	95,4%
			Zadłużenie w walucie obcej	0,0%	0,0%	4,6%
Ryzyko stopy procentowej	Wysoki	<ul style="list-style-type: none"> Jednym z celów polityki długu m.st. Warszawy zrealizowanym w latach 2018-2020 oraz planowanym na lata 2021-2025 jest osiągnięcie wskaźników porównywalnych ze wskaźnikami ryzyka Skarbu Państwa (ATR i duration długu Skarbu Państwa wynosiło na koniec czerwca 2020 r. odpowiednio 3,69 i 3,64); Preferowane jest zaciąganie zobowiązań na stałą stopę, przy utrzymaniu minimum 50% posiadanego zadłużenia opartego na stałej stopie procentowej; 	ATR długu (w latach) ⁵	5,7	4,6	9,6
			Duration wyemitowanych obligacji (w latach) ⁶	2,4	2,4	0,96
			Zadłużenie o oprocentowaniu stałym	73,1%	68,4%	74,1%
			Zadłużenie o oprocentowaniu zmiennym	26,9%	31,6%	25,9%
Ryzyko płynności	Wysoki	<p>Główne instrumenty zarządzania ryzykiem płynności:</p> <ul style="list-style-type: none"> zabezpieczony odpowiedni poziom kredytu w rachunku 	Limit w rachunku bieżącym (mln zł)	300	300	300

⁴ Wskaźnik obliczony wg wzoru: Zobowiązania ogółem / (Dochody bieżące – Wydatki bieżące). Wskaźnik ten określa czas, w jakim Miasto mogłoby spłacić swoje zadłużenie gdyby jego nadwyżka bieżąca pozostawała na niezmiennym poziomie i w całości byłaby przeznaczona na spłatę zadłużenia.

⁵ ATR – Miara ryzyka stopy procentowej związanego z długiem. Wyrażona w latach średnia długość okresu, na jaki koszty długu są ustalone.

⁶ Duration – Miara wrażliwości kosztów obsługi wyemitowanych obligacji. Wyrażona w latach średnia długość dostosowania kosztów obsługi obligacji do zmiany poziomu stóp procentowych.

		bieżącym obsługującego banku – 300 mln zł.;	Zadłużenie w instytucjach krajowych	35,0%	25,7%	22,3%
		<ul style="list-style-type: none"> • lokowanie środków na oprocentowanych lokatach bankowych w walucie PLN w bankach z którymi Miasto ma podpisaną umowę; • Mix financing – utrzymywanie dostępu do środków z rynku krajowego i zagranicznego; 	Zadłużenie w instytucjach zagranicznych	65,0%	74,3%	77,7%
* Skala stopnia realizacji: wysoki, zadowalający, umiarkowany, niski.						

Ryzyka	Stopień realizacji *	Sposób realizacji												
Ryzyko kredytowe	Wysoki	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonuje system limitów lokat dla poszczególnych banków, z którymi Miasto ma podpisane umowy; • Określone limity koncentracji dla banków;												
Ryzyko operacyjne	Wysoki	<ul style="list-style-type: none"> • Zarządzanie długiem skupione w jednej jednostce organizacyjnej UM; • Odpowiednia infrastruktura techniczna do zawierania transakcji rynkowych; • Bezpieczeństwo informacji związanych z zarządzaniem długiem; • Ryzyko operacyjne ograniczane poprzez stosowanie procedur i monitoring – biuletyny informacyjne o długu i zadłużeniu pośrednim;												
Rozkład kosztów obsługi długu w czasie	Wysoki	<ul style="list-style-type: none"> • Stała dbałość o równomierny rozkład płatności w czasie, umożliwiający przestrzeganie limitu z art. 243 ustawy o finansach publicznych; • Utrzymywanie średniego ważonego oprocentowania zadłużenia zbliżonego do szacowanego oprocentowania długu Skarbu Państwa: <table><tr><td></td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td></tr><tr><td>Średnie oprocentowanie zadłużenia Warszawy</td><td>3,97%</td><td>3,57%</td><td>2,25%</td></tr><tr><td>Średnie oprocentowanie długu Skarbu Państwa</td><td>2,99%</td><td>2,57%</td><td>b/d</td></tr></table>		2018	2019	2020	Średnie oprocentowanie zadłużenia Warszawy	3,97%	3,57%	2,25%	Średnie oprocentowanie długu Skarbu Państwa	2,99%	2,57%	b/d
	2018	2019	2020											
Średnie oprocentowanie zadłużenia Warszawy	3,97%	3,57%	2,25%											
Średnie oprocentowanie długu Skarbu Państwa	2,99%	2,57%	b/d											
* Skala stopnia realizacji: wysoki, zadowalający, umiarkowany, niski.														

OCENY RATINGOWE

III. Rating międzynarodowy

Ocena ratingu: **A2 z perspektywą stabilną**

18 grudnia 2020 r. **agencja Moody's potwierdziła ocenę wiarygodności kredytowej Warszawy**, wyznaczonej w skali międzynarodowej na poziomie **A2 z perspektywą stabilną**.

To najwyższa możliwa zagraniczna ocena wiarygodności kredytowej jednostki samorządu terytorialnego w Polsce, równa ocenie ratingowej kraju. Kluczowe przesłanki dla nadania przez agencję Moody's ratingu obejmują m.in. bezpieczny model zarządzania finansami Warszawy, umiarkowany poziom zadłużenia, wysoką zdolność do finansowania zadań inwestycyjnych ze środków własnych oraz stabilny poziom płynności finansowej.

Pełna analiza potencjału kredytowego Warszawy dostępna jest po zalogowaniu się na stronie agencji ratingowej www.moodys.com.

Ocena ratingu: **A- z perspektywą stabilną**

Międzynarodowa **agencja** ratingowa **Fitch Ratings** w dniu 28 maja 2021 roku **nadała Warszawie międzynarodowy długoterminowy rating (Issuer Default Rating - IDR) dla zadłużenia w walucie zagranicznej na poziomie „A-” oraz potwierdziła międzynarodowy długoterminowy rating Miasta dla zadłużenia w walucie krajowej na poziomie „A-”**. **Perspektywa ratingów jest stabilna.**

To najwyższa możliwa zagraniczna ocena wiarygodności kredytowej jednostki samorządu terytorialnego w Polsce, równa ocenie ratingowej kraju.

Potwierdzenie ratingów odzwierciedla niezmienny pogląd Fitch, że wyniki operacyjne oraz wskaźniki długu Warszawy w średnim okresie będą porównywalne z wynikami innych miast z ratingiem międzynarodowym „A-”, pomimo spowolnienia gospodarczego wywołanego pandemią koronawirusa oraz wcześniejszymi decyzjami władz centralnych w zakresie obniżenia pierwszego progu PIT i podwyżek płac nauczycieli.

Agencja skorygowała równocześnie samodzielny profil kredytowy Warszawy (Standalone Credit Profile - SCP) z „aa” do „aa-”, z uwagi na pogorszenie wskaźników zadłużenia w konsekwencji spowolnienia gospodarczego wywołanego pandemią koronawirusa oraz nieustającej presji na wydatki, wynikającej z nierównowagi systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Agencja zaliczyła stabilność dochodów i zdolność do zwiększania dochodów Warszawy jako „średnią”, tj. odmiennie niż w przypadku większości miast w Polsce ocenianych przez Fitch, ponieważ nawet w okresach spowolnienia wzrostu PKB Miasto było w stanie zwiększyć poziom dochodów. Zmieniła natomiast ocenę stabilności wydatków z „mocnej” na „średnią” w celu ujednolicenia oceny dla miast ocenianych przez Fitch w Polsce i uzyskania lepszej porównywalności z miastami ocenianymi w innych krajach. Ocena elastyczności wydatków, możliwość ich dostosowania do malejących dochodów nie uległa zmianie i nadal zaliczana jest jako „mocna”.

Agencja Fitch ocenia obowiązujące w Polsce regulacje dotyczące długu oraz zarządzania płynnością w JST jako „średnie”, jednak polityka zarządzania długiem, płynnością i zobowiązaniami pozabilansowymi w Warszawie jest oceniana jako „mocna” za sprawą wdrożonych zaawansowanych praktyk zarządzania długiem i płynnością.

Agencja oceniła również zarządzanie płynnością przez Warszawę jako „mocne”, pomimo wskazanego braku wsparcia płynności JST w sytuacjach awaryjnych ze strony władz centralnych.

Pełna analiza potencjału kredytowego Warszawy dostępna jest po zalogowaniu się na stronie agencji ratingowej <http://www.fitchpolska.com.pl>.

IV. Rating krajowy

Ocena ratingu: **AAA (pol) z perspektywą stabilną**

Międzynarodowa **agencja** ratingowa **Fitch Ratings** w dniu 28 maja 2021 roku **potwierdziła krajowy długoterminowy rating Miasta na poziomie „AAA(pol)” z perspektywą stabilną**. Fitch Ratings potwierdził także długoterminowy rating krajowy „AAA(pol)” dla programu emisji obligacji do kwoty 3 mld zł oraz wszystkich emisji dokonanych przez Miasto w ramach tego programu.

Uzasadnienie potwierdzenia ratingu międzynarodowego przedstawione przez Agencję jest tożsame z przesłankami przedstawionymi dla potwierdzenia ratingu międzynarodowego.

V. Sprawozdanie finansowe

V.1. Sprawozdanie finansowe m.st. Warszawy za 2020 rok wraz z opinią niezależnego biegłego rewidenta

Sprawozdanie finansowe Miasta Stołecznego Warszawy za 2020 rok wraz ze sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta z badania rocznego sprawozdania finansowego m.st. Warszawy zostało zatwierdzone przez Radę m.st. Warszawy Uchwałą nr L/1552/2021 w dniu 24 czerwca 2021 r. i opublikowane na stronie Biuletynu Informacji Publicznej w zakładce „Budżet i polityka finansowa m.st. Warszawy - Sprawozdania finansowe”.

https://bip.warszawa.pl/Menu_przedmiotowe/budzet_polityka_finansowa_v2/sprawozdanie_finansowe/2020/default.htm.

V.2. Skonsolidowany bilans m.st. Warszawy

Miasto sporządza skonsolidowany bilans zgodnie z rozporządzeniem w sprawie rachunkowości budżetowej z 2017 r. w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku budżetowym. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 26 marca 2021 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie określenia innych terminów wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazania do właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji (Dz.U. poz. 572) termin ten w 2021 roku został przedłużony o 30 dni.

[Bilans skonsolidowany](#) m.st. Warszawy jest publikowany na stronie Biuletynu Informacji Publicznej w zakładce „Budżet i polityka finansowa m.st. Warszawy – Bilans skonsolidowany”.

VI. Sprawozdanie z wykonania budżetu

VI.1. Sprawozdanie z wykonania budżetu m.st. Warszawy za rok 2020

Zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 305) sprawozdanie z wykonania budżetu m.st. Warszawy zostało zatwierdzone przez Radę m.st. Warszawy Uchwałą nr L/1552/2021 w dniu 24 czerwca 2021 r. i opublikowane na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Stołecznego Warszawy pod adresem:

https://bip.warszawa.pl/Menu_predmiotowe/budzet_polityka_finansowa_v2/wykonanie_budzetu/default.htm

VI.2. Uchwała Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie w sprawie wydania opinii o przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2020 rok

Uchwała Nr 3.e./362/2021 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie wydania opinii o przedłożonym przez Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2020 rok została opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej w zakładce „Budżet i polityka finansowa m.st. Warszawy - Wykonanie budżetu”:

https://bip.warszawa.pl/Menu_predmiotowe/budzet_polityka_finansowa_v2/wykonanie_budzetu/2020/Sprawozdanie_z_wykonania_budzetu/Opinia RIO/default.htm

VI.3. Uchwała Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie w sprawie wydania opinii o możliwości wykupu przez m.st. Warszawa planowanych do emisji obligacji na łączną kwotę 400 mln zł

Uchwała Nr Wa.396.2020 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie z dnia 26 października 2020 r. w sprawie wydania opinii o możliwości wykupu przez m.st. Warszawa planowanych do emisji obligacji na łączną kwotę 400 000 000 zł:

UCHWAŁA Nr Wa.396.2020
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Warszawie
z dnia 26 października 2020 roku

w sprawie wydania opinii o możliwości wykupu przez m.st. Warszawa planowanych do emisji obligacji na łączną kwotę **400.000.000,00 zł.**

Na podstawie art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.) oraz art. 13 pkt 1 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2019 r., poz. 2137 t.j.) - **Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie:**

Przewodnicząca: - Agata Pączkowska
Członkowie: - Bożena Zych
 - Karolina Aszkiełowicz

uchwała, co następuje:

§ 1

Pozytywnie opiniuje możliwość wykupu przez m.st. Warszawa planowanych do emisji w roku 2020 obligacji na łączną kwotę **400.000.000,00 zł** przeznaczonych na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu m.st. Warszawy w 2020 roku.

§ 2

Uzasadnienie stanowi integralną część uchwały.

§ 3

Od opinii wyrażonej w niniejszej uchwale służy m.st. Warszawie odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie w terminie 14 dni od daty otrzymania.

Uzasadnienie

Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy zwrócił się o wydanie opinii o możliwości wykupu przez m.st. Warszawa planowanych do emisji obligacji na łączną kwotę 400.000.000,00 zł. (pismo znak: DR-4-AF.3060.17.2020.EOC z dnia 2 października 2020 r.).

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie po przeanalizowaniu posiadanych sprawozdań rocznych: Rb Z i Rb-NDS wg stanu na dzień 30 września 2020 roku, a także:

- uchwały budżetowej m.st. Warszawy na 2020 rok wraz ze zmianami;
- Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy na lata 2020 - 2050 wraz ze zmianami;
- uchwały Nr XXXVII/1133/2020 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 24 września 2020 r. w sprawie emisji obligacji miasta stołecznego Warszawy oraz określenia zasad ich

nabywania, zbywania i wykupu (określona w tej uchwale kwota obligacji wynosi 400.000.000,00 zł i jest przeznaczona na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu m.st. Warszawy w roku 2020);

pozytywnie opiniuje możliwość wykupu przez m.st. Warszawa planowanych do emisji w roku 2020 obligacji na łączną kwotę **400.000.000,00 zł**.

Skład Orzekający ustalił, co następuje:

Dnia 24 września 2020 roku Rada Miasta Stołecznego Warszawy podjęła uchwałę Nr XXXVII/1133/2020 w sprawie emisji obligacji miasta stołecznego Warszawy oraz określenia zasad ich nabywania, zbywania i wykupu.

Z ww. uchwały wynika, że wykup obligacji oraz wypłata odsetek nastąpi ze środków budżetu m.st. Warszawy, zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych.

Z przedłożonego wyciągu z protokołu Sesji Rady Miasta Stołecznego Warszawy wynika, że ww. uchwała została podjęta bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowego składu Rady, tj. zgodnie z art. 58 ust. 2 cyt. ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r., poz. 713 t.j.).

Uchwalony na 2020 rok budżet Gminy wg stanu na dzień 15 października 2020 r. zamyka się planowanym deficytem w kwocie 3.507.646.016,00 zł, stanowiącym ujemną różnicę pomiędzy planowanymi dochodami (18.303.824.590,00 zł) i planowanymi wydatkami (21.811.470.606,00 zł). Ponadto planuje się rozchody budżetu w kwocie 845.645.003,00 zł (spłata długu) oraz przychody w łącznej kwocie 4.353.291.019,00 zł pochodzące z wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w wysokości 1.993.273.042,00 zł przeznaczone na pokrycie planowanego deficytu i spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań, ze sprzedaży innych papierów wartościowych w wysokości 400.000.000,00 zł przeznaczonych na pokrycie planowanego deficytu oraz z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym i zagranicznym w wysokości 1.960.017.977,00 zł.

Ze sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń wg stanu na dzień 30 września 2020 r. wynika, że m.st. Warszawa obciążona była zobowiązaniami dłużnymi w kwocie 3.841.693.574,32 zł, co stanowiło 20,99% planowanych dochodów budżetu w 2020 roku. Powyższą kwotę stanowią zaciągnięte w latach ubiegłych kredyty i pożyczki długoterminowe oraz papiery wartościowe.

Wg danych zaprezentowanych w ww. sprawozdaniach na koniec III kw. 2020 roku m.st. Warszawa było obciążone zobowiązaniami wymagalnymi w kwocie 496.592,97 zł.

Wg sprawozdań Rb-27S o dochodach budżetowych i Rb-28S o wydatkach budżetowych za III kw. 2020 r. m.st. Warszawa, dochody wykonano na poziomie 75,71% planu rocznego po zmianach, przy czym stopień realizacji dochodów majątkowych wyniósł 87,03% planu. Wydatki zrealizowano na poziomie 63,83% wielkości planowanych na 2020 rok.

Wg Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy na lata 2020 – 2050 po zmianach - uchwała Nr XXXVIII/1205/2020 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 15 października 2020 r. - dług Miasta na koniec 2020 roku wyniesie 5.409.688.409,00 zł. Wg Wieloletniej Prognozy Finansowej wskaźnik spłaty długu Miasta w okresie wykupu opiniowanych obligacji tj. w 2028 r. i 2030 r. **nie**

przekroczy dopuszczalnego limitu, o których mowa w art. 243 cyt. ustawy o finansach publicznych.

W tym miejscu, Skład Orzekający podkreśla, iż zachowanie powyższych wskaźników ocenia w oparciu o art. 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 2500), tj. stosując dotychczasowe brzmienie art. 243. Jednocześnie Skład zauważa, że wskaźnik z art. 243 ustawy o finansach publicznych na lata 2020-2025 będzie ustalany zgodnie z art. 9 ust. 1, 3 i 4 o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, tzn. relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat i wykupów określonych w art. 243 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, do planowanych dochodów bieżących budżetu nie może przekroczyć średniej arytmetycznej z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu. Natomiast na rok 2026 i kolejne lata ustalenie relacji, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych będzie następować w oparciu o art. 9 ust. 2 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw.

Powyższe winny mieć na uwadze Organy m.st. Warszawy opracowując i uchwalając budżet i wieloletnią prognozę finansową na rok 2021 i lata następne.

Skład Orzekający wydając niniejszą opinię uwzględnił, przyjęte przez Radę w Wieloletniej Prognozie Finansowej założenia, iż realizacja dochodów m.st. Warszawy będzie na poziomie kwot ujętych w tej Prognozie. Skład Orzekający wskazuje na konieczność stałego i bieżącego monitorowania stopnia realizacji budżetu i stanu długu Miasta. W przypadku braku możliwości realizacji dochodów na zakładanym w Prognozie poziomie konieczna jest niezwłoczna nowelizacja WPF i uchwały budżetowej.

W tym stanie faktycznym i prawnym, Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie postanowił jak wyżej.